

Autor: Tereza VOSÁTKOVÁ, DiS.

Název: NĚKTERÉ ASPEKTY VÝUKY CIZÍHO JAZYKA V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU

Oponent: Doc. PhDr. Marie FENCLOVÁ, CSc.

Práce Terezy Vosátkové zaujme samotnou volbou tématu, které je společensky vysoce aktuální a zároveň v podmínkách českého školství téměř nedotčené. Příslibem kvality je autorčina autentická a rozmanitá zkušenost z praxe, která je předpokladem jejích kritických úsudků.

První teoretická část přináší zajímavý exkurs do odborných pramenů. Autorka se zabývá významem, cíli a historií výuky cizích jazyků (CJ) a poté jmenovitě výuky CJ v tzv. útlém věku. Jako relevantní podmínky ovlivňující výuku stanovuje zejména kvalitu lektora, velikost skupiny, frekvenci a délku lekcí. Jako červená nit se úvahami táhne otázka vztahu mezi „bilingvní výchovou“ a „raným učením cizího jazyka“, mezi „osvojováním“ a „učením“. Těmto problémům se dosud nedostalo patřičného teoretického ošetření a pojmosloví se užívá nekonsolidovaně. Z hlediska teorie didaktiky cizích jazyků je celá oblast poznamenána mimo jiné nedostatkem komunikace s předškolními pedagogy. Proto s radostí kvituji vznik této diplomové práce.

V souvislosti s teoretickým výkladem si dovoluji připomenout, že historie didaktiky CJ (s. 17-20) nekončí vznikem metody smíšené/zprostředkovací, přinejmenším by zde měla být zmínka o prosazení tzv. komunikativního přístupu k učení CJ, jehož různé modifikace provázejí učení cizím jazykům od 80. let 20. stol. Také nemyslím, že by ve 3. tř. ZŠ převládala praxe drilového učení slovíček, jak tvrdí diplomantka (str. 33). Kde tou tak je, je to důsledkem odborné nepřipravenosti vyučujícího.

Velmi zajímavou otázkou, kterou autorka zatím pouze nadhodila je návaznost. Nejedná se však jen o změnu počtu dětí ve skupině, ale o přechod od strategií spontánního situačního osvojování k strategiím více či méně uvědomělého systémového učení cizího jazyka. Toto je opět stěžejní problém, který není vůbec ošetřen.

Problémem této první části je zacházení s prameny. Např. na str. 28 je odkaz na L. Riese, ale v seznamu literatury tento autor není uveden. Na str. 20 a 21 je několik odstavců prakticky doslovně převzato z jednoho mého textu, ale odkaz na něj chybí.

Druhá část diplomové práce vyhodnocuje dotazníkový výzkum uskutečněný v pražských mateřských školách. Velmi oceňuji výsledky, které – ač statisticky omezené – přinášejí

pozoruhodné informace o způsobu prezentace angličtiny v mateřských školách. Zjištění jsou do té míry alarmující, že by měla být výzvou pro širokou odbornou veřejnost, a proto doporučuji jejich zveřejnění. S kritickými závěry autorky vesměs souhlasím.

Doufám, že diplomantka se bude této problematice i nadále věnovat. Velmi by mě zajímalo např. posouzení konkrétních učebních materiálů, s jejichž užíváním se autorka setkala nejen v pražských MŠ, ale i ve své osobní praxi ve Francii a v Anglii.

Diplomovou práci Terezy Vosátkové doporučuji k obhajobě.

V Praze, 1.5.2006

Kan'lae - vy'bon